

Списание ЕПОХИ
Издание на Историческия факултет на
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

Journal EPOCHI [EPOCHS]
Edition of the Department of History of
“St. Cyril and St. Methodius” University of Veliko Tarnovo

Том / Volume XXV (2017),
Книжка / Issue 2

Невена НЕДЕЛЧЕВА

**НАШИ ЮБИЛЯРИ:
ПРОФ. Д-Р КРАСИМИРА МУТАФОВА.
БИОБИБЛИОГРАФСКА СПРАВКА В ЧЕСТ НА 60-ГОДИШНИНАТА И**

Nevena NEDELICHEVA

**OUR JUBILEES:
PROFESSOR KRASIMIRA MUTAFOVA, PhD.
A BIO-BIBLIOGRAPHY IN HONOR OF HER 60TH ANNIVERSARY**

През настоящата година своя 60-годишен юбилей чества проф. д-р Красимира Мутафова – преподавател и специалист по история на българските земи (XV – XVII в.), Балканите и Османската империя. Значителната ѝ академична продукция и въведените в обращение непубликувани османски документи са сред формиращите облика на българската наука в проучването на историята на българските земи и османските Балкани.

Като възпитаник на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“ Красимира Мутафова се дипломира през 1981 г. с квалификация магистър-историк. От 1986 – 1989 г. е редовен аспирант по „История на българските земи през XV – XVII в.“ в СУ „Св. Климент Охридски“. По време на аспирантурата специализира османски език и османска палеография и дипломатика при доц. М. Калицин и доц. Ст. Андреев и съвременен турски език към Центъра за източни езици и култура – гр. София. Тази „езикова среща“ се оказва изключително важна за изследователския път, който ще поеме, превръщайки османската документация в своя основна информационна банка. Под ръководството на проф. Цв. Георгиева през 1997 г. защитава дисертация на тема „Конфесионални отношения между християни и мюсюлмани и ислямизацията в българските земи през XV – XVII в.“, разширявайки и до днес своите изследователски полета в този проблемен кръг.

Академичният ѝ път във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ започва през 1989 г., когато печели конкурс за преподавател по история на българските земи през XV – XVII в. Последователно е била: асистент (1989 – 1992), старши асистент (1992 – 1996), главен асистент (1996 – 2002). Научното звание доцент по научната специалност „История на България (история на българските земи през XV–XVII в.)“ получава през 2002 г. с хабилитационен труд на тема „Старопрестолният Търнов в османотурската книжнина (XV – XVI век)“. През 2014 г. е удостоена с научното звание професор.

В академичната визитка на проф. Мутафова влизат различни отговорни административни длъжности във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, които тя заема в различни интервали от време. В периода 2003 – 2007 г. е зам.-ръководител на катедра „История на средните векове“ – отговорник по качеството на обучение; член на атестационната комисия към ЮИФ (2003 – 2005), а в периода 2007 – 2014 г. е зам.-декан по учебната дейност и работа със студенти в Исторически факултет.

През годините тя участва в редколегиите на редица списания, поредици, научни и научно-популярни издания като сп. „Епохи“ (1997 – 2005); научно-методическото списание „История“; Националното издателство за образование и наука „Аз Буки“; Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli, Araştırma Dergisi,

Research Quarterly, Gazi Üniversitesi – списание на Центъра за изследване на турската култура и учението на Хаджи Бекташ при „Гази“ университет (Анкара, Турция); *Gazi Akademik Bakış* – академично списание на „Гази“ университет, Турция; поредицата сборници „България, българите и Европа – мит, история, съвременност“; сборниците с материали от Първата, Втората, Третата, Четвъртата и Петата международни научни конференции на тема „Балканите – език, история, култура“; поредиците „Стандарти на всекидневието през Средновековието и Ново време“, Сб. „България, българите и техните съседи през вековете“. Изследвания и материали от Международната научна конференция в памет на доц. Христо Коларов, 30 – 31 октомври 1998 г. и пр. Член е на различни престижни научни организации в страната и чужбина като Съюза на учените в България, Центъра за стопанско-исторически изследвания към Икономическия университет – Варна и пр.

Добра основа за задълбочаване на научните ѝ изследвания са реализираните научни специализации и творчески командировки: през 1996 г. – Англия, след спечелен конкурс за стипендия, отпусната от Скилитър център за османистични изследвания – Кеймбридж; през 2002 г. – Ниш и Белград (Сърбия); през 2003 г. – Скопие – университет „Св. Кирил и Методий“ и държавните архиви, и Охрид (Македония) по проекта „Опознай себе, си като опознаеш съседа си“; през 2003 г. – Анкара (Турция); през 2005 – 2006 г. – специализация в Истанбул и Анкара (Турция): Истанбулски университет, университет „Гази“ (Анкара), Анкарски университет, Османските архиви в Истанбул и Анкара; през 2007 г. – Албания, университет „Александър Джувани“ (Елбасан) и през 2009 г. – Турция, „Гази“ университет и Анкарски университет.

Не по-малко полезни като обмен на преподавателски опит, колегиални контакти и реализиране на изследователски цели са специализациите ѝ по линия на Еразъм: 2009 г. – Полша, Лодзки университет; 2010 г. – Полша, Ягелонски университет и Институт по ориенталистични изследвания (Краков); 2010 г. – Гърция, Македонски университет (Солун); 2010, 2012 г. – Турция, университет „Улудаг“ (Бурса); 2013 г. – Турция, университет „Улудаг“ (Бурса) и Анкарски университет.

Възможностите за работа в библиотечните центрове и архивохранилища по време на специализациите ѝ позволяват да задълбочи проучванията си върху различни аспекти на българската и османската история през XV – XVIII в. Те са особено полезни и за пряката ѝ преподавателска работа и актуализирането на курса лекции върху водените от нея дисциплини, които ние, нейните студенти, очаквахме с нескрит интерес. Продължителната специализация в Истанбулския университет и османските архивохранилища в Истанбул и Анкара (Турция) е изключително ползотворна за проучване на компактен османски архивен материал и задълбочаване на проучванията ѝ върху конфесионалните общности на Балканите и ислямския суфизъм в провинциите на Османската империя.

Едни от най-големите адмирации от научната общност в България и в чужбина Красимира Мутафова получава за ръководените от нея проекти. Тя участва индивидуално и екипно в различни национални и международни проекти (в международната програма „Мюсюлманската култура в българските земи“ с индивидуални проекти: „Ислямските мистични ордени, поддържани от османската власт, в конфесионалните отношения в Румелия през XVI – XVII в.“ и „Средища на мистичния ислям в бившата столица Търново“; „XVI – XVII. Yüzyıllarda Rumeli’deki Tarikatların Osmanlı Yerel ve Merkezi Yönetimleriyle İlişkileri“, „Балканите – език, история, култура. (Исторически, културологични и етнолингвистични аспекти в многоликия образ на homo balcanicus)“, Интезивна програма (ИП) „Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време“, „Балканите – език, история, култура. „Академичен и културен диалог“). Доказателство за високия професионализъм и преданост към науката е признанието, което ръководеният от нея международен проект ИП „Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време“ получи. Той е класиран на второ място между всички одобрени за 2013/2014 г. проекти към ЦРЧР, а през 2014 г. е отличен със сертификат и знак за качество.

Заедно с това тя взема участие в редица други национални и международни проекти. Утвърденото място на проф. К. Мутафова сред професионалните историци по история на българския народ под османска власт, Балканите и Османската империя се доказва от участието ѝ в повече от шестдесет различни научни форума на регионално, национално и международно равнище.

Дарбата да въздейства на аудиторията и да предава творчески заряд силно проличава в преподавателската работа на проф. д-р Кр. Мутафова. През годините тя води семинарни занятия и лекционни

курсове по дисциплините: *История на българските земи през XV – XVII в.*, *История на Османската империя през XIV – XIX в.*, *Балканите между християнството и исляма*, *Балканска средновековна история VII – XVIII в. и пр.* пред студенти – бакалаври и магистри от специалностите История, История и география, Археология, Етнология, Български език и история, Балканистика, Културен туризъм и История и чужд език. Пълните зали и безкрайните дискусии, които често продължават след академичното време, безспорно говорят много за интереса, който буди у всички нас. Натрупаният преподавателски опит ясно проличава в специализираните курсове лекции, които изнася пред студенти по избираеми и факултативни дисциплини като *Конфесии и етнически общности на Балканите VII – XVIII в.*, *Религии и етноконфесионални общности на Балканите*; *Османската култура на Балканите*; *История и теория на ислямското право* и пр.

Сред академичните отговорности, с които е натоварена, са ръководството на магистърската програма „Културна антропология”, лекционни курсове пред студенти, обучавани във ВТУ по линия на „Еразъм”, цикъл лекции „Култът към светците в исляма и проникването му в българските земи през XIV – XVI в.” в рамките на международен проект „Horasan mektebinden irfan dersleri” (16 – 17 април 2016 г.) и въвеждаща лекция в Първи регионален модел ЮНЕСКО във Велико Търново 21 – 23 октомври 2016 г. Високата оценка на преподавателските ѝ умения и научните ѝ приноси в областта на религиозните, демографските, културните и социалните процеси на Балканите през XV – XVII в. силно проличава във факта, че е била гост-лектор в различни висши училища и институти в чужбина: университета в Лодз (Полша); Института по ориенталистични изследвания към Ягелонския университет (Краков, Полша); Македонския университет (Солун, Гърция); университета „Улудаг” (Бурса, Турция); Анкарския университет (Турция).

Като преподавател във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ и като научен ръководител, консултант и рецензент на дипломанти и докторанти вече близо 30 години тя предава опита и познанията си на поколения историци. Всеотдайност, прецизност, неизменен коректив – все думи, които описват най-точно подхода ѝ в работата с нас, но и послания, които следваме в научните си опити. Безспорно доказателство за резултатността на преподавателската ѝ работа са защитените под нейно ръководство дипломни тези (24 бакалавърски и 18 магистърски). Заедно с това тя е научен ръководител на един успешно защитил и трима настоящи докторанти: Невена Стилиянова Неделчева с тема: „Конфесионални общности и култов живот в Герлово и Тозлука през XV – XVIII век” (2012 – 2016); Младен Павлов Василев (тема „Селищно развитие, етнодемографски и културни промени в Ловешка и Плевенска кази през XV – XVII в.” (2012 – 2016); Десислава Милкова Димитрова (тема: „Топоси на всекидневната комуникация в града по българските земи (XVI – XVIII век)“ (2014 – 2017 г.) и Десислава Вутова (тема „Балкански аспекти на култа към св. Петка Търновска (XV – XVIII век)“ (2017 – 2020 г.).

Публикуваните монографии, учебници, студии и статии, представени в приложения списък с публикации, очертават някои от основните теми, по които проф. Красимира Мутафова работи и до днес. Най-големият принос на нейната научна продукция е многоаспектното фактологично и интерпретационно документиране, разширяване и уплътняване на историята на българската идентичност през столетията на османското владичество. Приоритетни проблеми, към които тя се връща постоянно в своите проучвания, са религия и идентичност; ислямския суфизъм и дервишките братства в Румелия през XV – XVII в.; системата от връзки между различните религиозни и етнически общности в Османската империя; православните структури и католическата общност в българските земи и на Балканите в османската документация. Тези ѝ търсения я правят един от най-активните изследователи на големите етнически и религиозните общности в българските земи. Неизменни теми, които ангажират изследователския ѝ талант, са урбанизация и организация на градското пространство в българските земи през XV – XVII в., Търновското царство в новите условия на иновечно господство и антропонимията на българското и балканско население през Средновековието, отразена в османската документация от XV – XVII в. Работата ѝ с разнороден оригинален османски материал дава възможност с лекота и професионализъм да подхожда към въпросите, свързани с демографското, етнодемографското, селищното, стопанското и културното развитие на административните области в Централна Северна и Североизточна България.

СПИСЪК НА ПУБЛИКАЦИИТЕ НА ПРОФ. Д-Р КРАСИМИРА МУТАФОВА

Творчеството на проф. Мутафова включва две монографии, три сборника с османски документи, подготвени в съавторство, и самостоятелни встъпителни студии към тях, повече от деветдесет студии, статии, учебници и учебни помагала, отзиви, предговори, рецензии и становища в престижни български и чужди научни издания (турски, английски и американски).

I. Монографии, учебници и учебни помагала:

1. История на българския народ през XV – XVII в. в таблици, схеми, карти и тестове. Учебно помагало. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий”, 1994. (в съавторство с Ив. Тютюнджиев). [Istoriya na balgarskiya narod prez XV – XVII v. V tablici, shemi, karti i testove. Uchebno pomagalo. Veliko Tarnovo, UI “Sv. Sv. Kiril I Metodiy”, 1994. (v saavtorstvo s Iv. Tyutyundzhiev)].

[History of the Bulgarian People in 15th – 17th Centuries in Tables, Charts, Maps and Tests. Learning Handbook. (in Bulgarian)]

2. Старопрестолният Търнов в османотурската книжнина (XV – XVI век). Велико Търново: Издателство „Faber”, 2002, 344 с. ISBN 954-775-078-X. [Staroprestolniyat Tarnov v osmanoturskata knizhnina (XV – XVI vek). Veliko Tarnovo, Izdatelstvo “Faber”, 2002, 344 s. ISBN 954-775-078-X].

[The Old Capital Turnov in the Ottoman-Turkish Letters (15th-16th Century). (in Bulgarian)]

3. История и цивилизация. Учебник за задължителна и профилирана подготовка за единна сети клас. Авторски колектив: Й. Андреев, Е. Стателова, Кр. Мутафова, П. Петков, Т. Мишев. София: Издателска къща „КРЪГОЗОР”, 2002 (с. 111–162). Последно обновен и одобрен от МОН, 2012. ISBN 978-954-771-281-2. [Istoriya i civilizaciya. Uchebnik za zadalzhitelna i profilirana podgotovka za edinaiseti klas. Avtorski kolektiv: Y. Andreev, E. Statelova, Kr. Mutafova, P. Petkov, T. Mishev. Sofiya: Izdatelska kashta “Kragozor”, 2002 (s. 111-162). Posledno obnoven i odobren ot MON, 2012. ISBN 978-954-771-281-2].

[History and Civilization. A Textbook for Compulsory and Profiled Training for the Eleventh Grade. Authors’ team: Y. Andreev, E. Statelova, Kr. Mutafova, P. Petkov, T. Mishev. (in Bulgarian)]

4. Подбрани османски документи за Търново и Търновска каза. Сборник с документи. Предговор, терминологичен речник, показалец на географските имена. (в съавторство с М. Калицин; отговорен редактор Ст. Андреев). Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий”, 2003, 384 с. [Podbrani osmanski dokumenti za Tarnovo i Tarnovska kaza. Sbornik s dokumenti. Predgovor, terminologichen rechnik, pokazalets na geografskite imena. (V saavtorstvo s M. Kalitsin; otgovoren redactor St. Andreev). Veliko Tarnovo: UI “Sv.Sv. Kiril I Metodiy”, 2003, 382 s.].

[Selected Ottoman Documents about Turnovo and kaza of Turnovo. (Collection of Documents). Preface, Glossary of Terms and Index of Geographical Names. (co-author M. Kalicin, main edotor St. Andreev). (In Bulgarian)]

5. История на България. Помагало за кандидат-студенти и зрелостници. Варна, 2005. Второ преработено и допълнено издание. Варна: Издателство „Славена“, 2007. Издаван и електронно от 2008 до 2012 г., с. 7–188. ISBN 978-954-579-618-0. (в съавторство с А. Андреев) [Istoriya na Balgariya. Pomagalo za kandidat-studenti i zrelostnitsi. Varna, 2005. Vtoro preraboteno i dopalнено izdanie. Varna: Izdatelstvo „Slavena”, 2007. Izdavan i elektronno ot 2008 do 2012 g., s. 7–188. ISBN 978-954-579-618-0. (v saavtorstvo s A. Andreev)].

[History of Bulgaria. A Candidate Student and Secondary-school graduate Handbook. Varna, 2005. Second revised edition. (in Bulgarian)]

6. Извори за историята на град Омуртаг. Т. 1. Османски документи XV–XVIII в. Встъпителна студия, превод, коментар и показалци (в съавторство с М. Калицин и Ст. Андреев). Велико Търново: Издателство „Фабер”, 2009, 355 с. ISBN 978-954-400-094-3. [Izvori za istoriyata na grad Omurtag. T. 1. Osmanski dokumenti XV–XVIII v. Vstapitelna studia, prevod, komentar i pokazaltsi (v saavtorstvo s M. Kalitsin i St. Andreev). Veliko Tarnovo: Izdatelstvo “Faber”, 2009, 355 s. ISBN 978-954-400-094-3].

[Sources for the History of Omurtag. (In co-authorship). (in Bulgarian)]

7. Подбрани османски документи за Търново и Търновска каза. Сборник с документи. Предговор, терминологичен речник, показалец на географските имена (в съавторство с М. Калицин; отговорен

редактор Ст. Андреев). Второ преработено и допълнено издание. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2012, 476 с. ISBN 978-954-524-871-9. [Podbrani osmanski dokumenti za Turnovo i Tarnovska kaza. Sbornik s dokumenti. Predgovor, terminologichen rechnik, pokazavets na geografските имена. (v saavtorstvo s M. Kalitsin; otgovoren redaktor St. Andreev). Vtoro preraboteno i dopalнено издание. Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2012, 476 s. ISBN 978-954-524-871-9].

[Selected Ottoman Documents about Turnovo and *kaza* of Turnovo. (Second revised edition). Collection of Documents. Preface, Glossary of Terms and Index of Geographical Names. Second revised edition. (co-author M. Kalicin, main editor St. Andreev). (in Bulgarian)]

8. Религия и идентичност (християнство и ислям) по българските земи в османската документация от XV – XVIII век. Велико Търново: Издателство „Фабър“, 2013. 376 с. ISBN 978-619-00-0009-9. [Religiya i identichnost (hristiyanstvo i islyam) po balgarskite zemi v osmanskata dokumentatsia ot XV – XVIII vek. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „Faber“, 2013. 376 s. ISBN 978-619-00-0009-9].

[Religion and Identity (Christianity and Islam) on the Bulgarian Lands in the Ottoman Documentation from the 15th – 18th Century. (in Bulgarian)]

II. Студии, статии и съобщения:

9. Към историята на Троянския манастир. Манастирската летопис – предания и историческа достоверност. – В: Юбилеен сборник на възпитаниците от Историческия факултет на ВТУ, посветен на 800-годишнината от възстановяването на българската държава. Т. 2. Велико Търново, 1985, с. 217–233. [Kam istoriyata na Troyanskiya manastir. Manastirskata letopis – predaniya i istoricheska dostovernost. – V: Yubileen sbornik na vazpitanitsite ot Istoricheskiya fakultet na VTU, posveten na 800 godishninata ot vazstanovyavaneto na balgarskata darzhava. T. 2. Veliko Tarnovo, 1985, s. 217–233].

[Towards the History of the Troyan Monastery. The Monastery Chronicle – the Legendary and Historical Credibility. (in Bulgarian)]

10. За някои аспекти на ислямизационния процес, отразени в дамаскините през XVIII в. – В: Турските завоевания и съдбата на балканските народи, отразени в исторически и литературни паметници от XIV–XVIII в. Велико Търново, 1992, с. 408–415. [Za nyakoi aspekti na islyamizatsionnia protses, otrazeni v damaskinite prez XVIII v. – V: Turskite zavoevaniya i sadbata na balkanskite narodi, otrazeni v istoricheski i literaturni pametnitsi ot XIV–XVIII v. Veliko Tarnovo, 1992, s. 408–415].

[On Some Aspects of the Islamization Process, Represented in the Damascenes in the 18th Century. (in Bulgarian)]

11. Към историята на Троян и Троянско през XV – XVII в. – В: Културно-историческо наследство на Троянския край. Кн. 5. Принос към историята на Троянския край от древността до Освобождението. Съст. Т. Тотевски. София, 1992, с. 46 – 66. [Kam istoriyata na Troyan i Troyansko prez XV – XVII v. – V: Kulturno-istoricheskoto nasledstvo na Troyanskia kray. Kn. 5. Prinos kam istoriyata na Troyanskia kray ot drevnostta do Osvobozhdenieto. Sast. T. Totevski. Sofia, 1992, s. 46 – 66].

[Towards the History of Troyan and Troyan Region in the 15th – 17th Centuries. (in Bulgarian)]

12. Отношения между православни духовници и католици в българските земи през втората половина на XVII в. – *Исторически преглед*, 1993, № 6, с. 101 – 116. [Otnosheniya mezhdu pravoslavni duhovnitsi i katolitsi v balgarskite zemi prez vtorata polovina na XVII v. – Istoricheski pregled, 1993, № 6, s. 101 – 116].

[The Relations between Orthodox Clerics and Catholics in the Bulgarian Lands during the Second Half of the 17th Century. (in Bulgarian)]

13. The Paulicians – “Different” for all. – *Études balkaniques*, 1993, № 4, pp. 29 – 38.

14. Теории и хипотези за гагаузите. – В: Българите в Северното Причерноморие. Изследвания и материали. Т. 2. Велико Търново, 1993, с. 94 – 110. [Teorii i hipotezi za gagauzite. – V: Balgarite v Severnoto Prichernomorie. Izsledvaniya i material. T. 2. Veliko Tarnovo, 1993, s. 94 – 110].

[Theories and Hypotheses about the “Gagaouzes”. (In Bulgarian)]

15. Към историята на Търновската митрополия през XVII в. – В: Историко-археологически изследвания в памет на проф. д-р Станчо Ваклинов. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 1994, с. 263 – 273. [Kam istoriyata na Tarnovskata mitropoliya prez XVII v. – V: Istoriko-arheologicheski izsledvaniya v pamet na prof. d-r Stancho Vaklinov. Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 1994, s. 263 – 273].

[Towards the History of Tarnovo Bishop’s Residence in the 17th Century. (in Bulgarian)]

16. За някои аспекти на противоречията между католици и православни в българските земи през XVII в. – В: Палеобалканистика и старобългаристика. Първи есенни четения „Проф. Иван Гълъбов”. Велико Търново : УИ „Св. св. Кирил и Методий”, 1995, с. 381 – 397. [Za nyakoi aspekti na protivorechiyata mezhdu katolitsi i pravoslavni v balgarskite zemi prez XVII v. – V: Paleobalkanistika i starobalgaristika. Parvi esenni chetenia “Prof. Ivan Galabov”. Veliko Tarnovo : UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 1995, s. 381 – 397].

[Some Aspects of the Contradictions between Catholics and Orthodox in the Bulgarian Lands in the 17th century. (in Bulgarian)]

17. Павликянците – “други” за всички. – В: Представата за „другия” на Балканите. Под ред. на Н. Данова и др. София, 1995, с. 68–77. [Pavlikyanite – “drugii” za vsichki. – V: Predstavata za “drugiya” na Balkanite. Pod red. na N. Danova i dr. Sofia, 1995, s. 68–77].

[The Paulicians – “Different” for all. (In Bulgarian)]

18. On the Problem of the Ottoman Methods of Conquest (according to Neeri and Sultan Murad’s Gazavatname). – *Études balkaniques*, 1995, № 2, pp. 64–82.

19. Historical Accounts about the Halveti Ceyh Bali Efendi of Sofia in a Newly Discovered Vita Dating from the 19th century. – *Études balkaniques*, 1995, № 3-4, pp. 117–131. (co-author M. Kalicin)

20. Към проблема за османските методи на завоевание (историографски модел на представяне през XV в.) – В: Османската инвазия на Балканите и краят на средновековната българска държава. Трудове на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, Исторически факултет, Т. 32, кн. 3, 1994, Велико Търново: УИ “Св. св. Кирил и Методий”, 1996, с. 159 – 181. ISSN 0204-6369. [Kam problema za osmanskite metodi na zavoevanie (istoriografski model na predstavvane prez XV v.) – V: Osmanskata invaziya na Balkanite i krayat na srednovekovnata balgarska darzhava. Trudove na VTU “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, Istoricheski fakultet, T. 32, kn. 3, 1994, Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 1996, s. 159 – 181. ISSN 0204-6369].

[On the Problem of the Ottoman Methods of Conquest (Historiographical Model of Representation in the 15th Century)]

21. Конфесионални отношения между християни и мюсюлмани и ислямизацията в българските земи през XV – XVII век. Дисертация (1997). София. 485 с.

[Confessional Relations between Christians and Muslims and Islamization on the Bulgarian Territories during 15th – 17th Centuries. PhD Thesis. Sofia, 1997. 485 s. (in Bulgarian)]

22. Исторически реалии за халветийския шейх Бали Ефенди Софийски в новооткрито житие от XIX в. (в съавторство с М. Калицин) – В: Мюсюлманската култура по българските земи. Изследвания. Т. 2. Съставители Р. Градева, Св. Иванова. Международен център по проблемите на малцинствата и културните взаимодействия. София, 1998, с. 212 – 243. [Istoricheski realii za halvetiyskia sheyh Bali Efendi Sofiyski v novootkrito zhitie ot XIX v. (v saavtorstvo s M. Kalitsin) – V: Myusyulmanskata kultura po balgarskite zemi. Izsledvaniya. T. 2. Sastaviteli R. Gradeva, Sv. Ivanova. Mezhdunaroden tsentar po problemite na maltsinstvata i kulturnite vzaimodeystviya. Sofia, 1998, s. 212 – 243].

[Historical Accounts of the Halveti Shaykh Bali Efendi of Sofia in a Newly Discovered Vita Dating from the Nineteenth Century. (co-author M. Kalicin). (In Bulgarian)]

23. Правова регламентация на конфесионалните отношения между християни и мюсюлмани в българските земи през XV – XVIII в. – В: Религия и църква в България. Социални и културни измерения в православието и неговата специфика в българските земи. София, 1999, 313 – 330. [Pravova reglamentatsiya na konfesionalnite otnosheniya mezhdu hristiyani i myusyulmani v balgarskite zemi prez XV–XVIII v. – V: Religia i tsarkva v Bulgariya. Sotsialni i kulturni izmereniya v pravoslavieto i negovata spetsifika v balgarskite zemi. Sofia, 1999, 313–330].

[Law Regulation of the Confessional Relations between Christians and Moslems in Bulgarian Lands during 15th-18th centuries. (in Bulgarian)]

24. Османотурски документи от XIX в. за храма на Троянския манастир. – В: Старопланински проучвания, 1. София, 1999, с. 74 – 83. ISSN 0861-802X. [Osmanoturski dokumenti ot XIX v. za hrama na Troyanskiya manastir. – V: Staroplaninski prouchvaniya, 1. Sofia, 1999, s. 74 – 83. ISSN 0861-802X].

[Ottoman-Turkish Documents from the 19th Century Concerning the Church of the Troyan Monastery. (in Bulgarian)]

25. Конфесионални отношения в Търново след османското завоевание. – В: Дни на науката ’99. Великотърновски клон на Съюза на учениците в България. Велико Търново, 1999, с. 19 – 34. [Konfesionalni

otnosheniya v Tarnovo sled osmanskoto zavoevanie. – V: Dni na naukata '99. Velikotarnovski klon na Sayuza na uchenite v Bulgariya. Veliko Tarnovo, 1999, s. 19–34].

[Confessional Relations in Tarnovo after the Ottoman Conquest. (in Bulgarian)]

26. Религиозната самоидентичност в българското и византийското общество през XIV– първата половина на XV в. (в динамиката на османската инвазия). – В: Средновековните Балкани. Политика, религия, култура. София: Академично издателство „Проф. Марин Дринов“, 1999, с. 131 – 140. ISBN 954-430-606-4. [Religioznata samoidentichnost v balgarskoto i vizantiyskoto obshtestvo prez XIV– parvata polovina na XV v. (v dinamikata na osmanskata invaziya). – V: Srednovekovnite Balkani. Politika, religiya, kultura. Sofia: Akademichno izdatelstvo “Prof. Marin Drinov”, 1999, s. 131 – 140. ISBN 954-430-606-4].

[Bulgarian and Byzantine Society's Religious Self-Identifications in the 14th – first half of the 15th Centuries (in the Dynamics of the Ottoman Invasion). (in Bulgarian)]

27. Култът към светците в народния ислям и утравистичните светилища. – В: Етнологията на границата на два века. Изследвания и материали, посветени на 60-годишния юбилей на доц. д-р Н. Колев. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“. В. Търново, 2000, с. 249 – 266. [Kultat kam svettsite v narodniya islyam i utravistichnite svetilishta. – V: Etnologiyata na granitsata na dva veka. Izsledvaniya i materialy, posveteni na 60-godishniya yubiley na dots. d-r N. Kolev. Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”. V. Tarnovo, 2000, s. 249 – 266].

[The Cult towards the Saints in Folk Islam and the Dual Sanctuaries. (In Bulgarian)]

28. Още за историята на Троянския манастир. – Духовна култура, 2001, кн. 1, с. 22 – 29. [Oshte za istoriyata na Troyanskiya manastir. – Duhovna kultura, 2001, kn. 1, s. 22 – 29].

[More about the History of the Troyan Monastery. (In Bulgarian)]

29. Средища на ислямския мистицизъм в старата столица Търново. – В: История на мюсюлманската култура по българските земи. Т. 7. Международен център по проблемите на малцинствата и културните взаимодействия. София, 2001, с. 409 – 447. [Sredishta na islyamskiya mistitsizam v starata stolitsa Tarnovo. – V: Istoriya na myusyulmanskata kultura po balgarskite zemi. T. 7. Mezhdunaroden tsentar po problemite na maltsinstvata i kulturnite vzaimodeystviya. Sofia, 2001, s. 409 – 447].

[Centres of Islamic Mysticism in the Old Capital Turnovo. (In Bulgarian)]

30. Българите в османската правна система (втората половина на XV – XVI в.) – В: България, българите и техните съседи през вековете. Изследвания и материали от международната научна конференция в памет на доц. Христо Коларов. '30-31 октомври 1998 г. Ред. Й. Андреев, Кр. Мутаfoва, М. Младенов. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2001, с. 261 – 281. [Balgarite v osmanskata pravna sistema (vtorata polovina na XV–XVI v.) – V: Bulgariya, balgarite i tehните sasedi prez vekovete. Izsledvaniya i materialy ot mezhdunarodnata nauchna konferentsiya v pamet na dots. Hristo Kolarov. '30-31 oktombri 1998 g. Red. Y. Andreev, Kr. Mutafova, M. Mladenov. Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2001, s. 261 – 281].

[The Bulgarians in the Ottoman Legal System (the Second Half of the 15th–17th Centuries). (in Bulgarian)]

31. Поданикът – християнин, мюсюлманин, чужденецът и законът в Османската империя през XVI в. – В: Човекът и законът – минало, настояще, бъдеще. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2002, с. 16 – 47. ISBN 954-524-316-3. [Podanikat – hristiyanin, myusyulmanin, chuzhdenetsat i zakonat v Osmanskata imperiya prez XVI v. – V: Chovekat i zakonat – minalo, nastoyashte, badeshte. Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2002, s. 16 – 47. ISBN 954-524-316-3].

[The Subject – Christian, Muslim, the Foreigner and the Law in the Ottoman Empire during the 16th c. (In Bulgarian)]

32. Бившият столичен център Търново в османотурски документи от XVI век. – В: Традиции и приемственост в България и на Балканите през средните векове. Изследвания и материали от международната научна конференция в чест на 60-годишнината на проф. д.и.н. Йордан Андреев. '14 – 15 май 1999 г. Ред. К. Попконстантинов, Кр. Мутаfoва, М. Младенов. УИ „Св. св. Кирил и Методий“. В. Търново, 2003, с. 578 – 596. [Bivshiyat stolichen tsentar Tarnovo v osmanoturski dokumenti ot XVI vek. – V: Traditsii i priemstvenost v Bulgariya i na Balkanite prez srednite vekove. Izsledvaniya i materialy ot mezhdunarodnata nauchna konferentsiya v chest na 60-godishninata na prof. d.i.n Yordan Andreev. '14 – 15 may 1999 g. Red. K. Popkonstantinov, Kr. Mutafova, M. Mladenov. UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”. V. Tarnovo, 2003, s. 578 – 596].

[The Former Capital City of Tarnovo in Ottoman-Turkish Documents from the 16th Century. (in Bulgarian)]

33. Култът към светците в алианските села Ябланово, Малко село и Могилец. – В: Град Омуртаг и Омуртагския край. История и култура. Т. 2. Съст. Ив. Радев, М. Тошев. Велико Търново, 2003, с. 324 – 356. [Kultat kam svettsite v alianskite sela Yablanovo, Malko selo i Mogilets. – V: Grad Omurtag i Omurtagiskiya kray. Istoriya i kultura. T. 2. Sast. Iv. Radev, M. Toshev. Veliko Tarnovo, 2003, s. 324 – 356].

[The Cult of the Saints in the Alevi Villages of Yablanovo, Malko Selo and Mogilets. (in Bulgarian)]

34. Ислямските секти и ордени в Османската империя в съчинения на западноевропейски автори от XVI – XVII в. – сп. Епохи, г. XI, кн.1–2, с. 221 – 237, В. Търново, 2005 (Материали от международната научна конференция „Средновековна Европа и Балканите” в памет на доц. д-р Борислав Примов и доц. д-р Георги Първев, ’14 –15 ноември 2003 г.). [Islamskite sekti i ordeni v Osmanskata imperiya v sacheneniya na zapadnoevropeyski avtori ot XVI – XVII v. – sp. Epochi, g. XI, kn.1–2, s. 221 – 237, V. Tarnovo, 2005 (Materiali ot mezhdunarodnata nauchna konferentsiya “Srednovekovna Evropa i Balkanite” v pamet na dots. d-r Borislav Primov i dots. d-r Georgi Parvev, ’14 –15 noemvri 2003 g.).]

[The Islamic Sects and Orders in the Ottoman Empire in Works of West-European Authors from 16th–17th centuries. (In Bulgarian)]

35. Катедра „История на средните векове”, трайно вписана в историята на Великотърновския университет. – В: Приносът на Историко-юридическия факултет за развитието на българската наука и образование. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий”, 2005, с. 63 – 74. (в съавторство с Й. Андреев и Н. Христова). [Katedra “Istoriya na srednite vekove”, trayno vpisana v istoriyata na Velikotarnovskiya universitet. – V: Prinosat na Istoriko-yuridicheskiya fakultet za razvitiето na balgarskata nauka i obrazovanie. Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2005, s. 63 – 74. (v saavtorstvo s . Y. Andreev i N. Hristova)].

[Department “History of the Middle Ages”, Permanently Inscribed in the History Of Veliko Tarnovo University. (in Bulgarian)]

36. Павликянски селища в Централна Северна България в османски документи от XVI в. – В: Етнологията вчера, днес, утре. Изследвания, посветени на 65-годишния юбилей на доц. д-р Николай Иванов Колев. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий”, 2006, с. 479 – 493. [Pavlikyanski selishta v Tsentralna Severna Balgariya v osmanski dokumenti ot XVI v. – V: Etnologiyata vchera, dnes, utre. Izsledvaniya, posveteni na 65-godishniya yubiley na dots. d-r Nikolay Ivanov Kolev. Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2006, s. 479 – 493].

[Paulician Settlements in Central Northern Bulgaria in Ottoman Documents from the 16th Century. (in Bulgarian)]

37. Павликянски селища в османски документи от XVI в.: антропонимия и идентичност. – В: Историята и книгите като приятелство. Сб. в памет на Митко Лачев. Съставители: Н. Данова, Св. Иванова, Хр. Темелски. София: Издателство „Гутенберг”, 2007, с. 147 – 174. ISBN 978-954-617-024-8. [Pavlikyanski selishta v osmanski dokumenti ot XVI v.: antroponimiya i identichnost. – V: Istoriyata i knigite като priyatelstvo. Sb. v pamet na Mitko Lachev. Sastaviteli: N. Danova, Sv. Ivanova, Hr. Temelski. Sofia: Izdatelstvo “Gutenberg”, 2007, s. 147 – 174. ISBN 978-954-617-024-8].

[Paulician Settlements in Ottoman Documents from the 16th century: Anthroponymy and Identity. (in Bulgarian)]

38. Възможности за изследване на българската история през XV – XVII в. в Истанбулския османски архив. – В: България, българите и Европа – мит, история, съвремие. Материали от научната конференция, организирана от ИЮФ, ноември 2006 г., Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий”, 2008, с. 141–155. [Vazmozhnosti za izsledvane na balgarskata istoriya prez XV – XVII v. v Istanbulskiya osmanski arhiv. – V: Balgariya, balgarite i Evropa – mit, istoriya, savremie. Materiali ot nauchnata konferentsiya, organizirana ot IYuF, noemvri 2006 g., Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2008, s. 141–155].

[Opportunities for a Study of the Bulgarian History in the 15th – 17th Centuries, in the Ottoman Archives of Istanbul. (in Bulgarian)]

39. Търновската митрополия в османски документи от XVIII в. – В: Известия на Регионален исторически музей – Велико Търново, Т. XXIII, 2008, с. 235 – 246. [Tarnovskata mitropoliya v osmanski dokumenti ot XVIII v. – V: Izvestiya na Regionalen istoricheski muzey – Veliko Tarnovo, T. XXIII, 2008, s. 235 – 246].

[The Bishop of Tarnovo in Ottoman Documents from the Eighteenth Century. (in Bulgarian)]

40. Доброволните помюсюлманчвания в Османската империя през последната четвърт на XVII – 30-те години на XVIII в. – В: Етнически и културни пространства на Балканите. Част. 1. Минало – исторически ракурси. Сборник в чест на проф. дин Цветана Георгиева. София: УИ „Св. Климент Охридски“, 2008, с. 340 – 382. ISBN 978-954-07-2713-4 (Ч.1). [Dobrovolnite pomyusyulmanchvaniya v Osmanskata imperiya prez poslednata chetvart na XVII – 30-te godini na XVIII v. – V: Etnicheski i kulturni prostranstva na Balkanite. Chast. 1. Minalo – istoricheski rakursi. Sbornik v chest na prof. din Tsvetana Georgieva. Sofia: UI „Sv. Kliment Ohridski“, 2008, s. 340 – 382. ISBN 978-954-07-2713-4 (Ch.1)].

[The Voluntary Conversions in the Ottoman Empire during the Last Quarter of the 17th Century to the 1730s. (in Bulgarian)]

41. Санкциониране на посегателства срещу физическата неприкосновеност и честта на личността в законодателствата на османските султани от XV–XVI в. – В: България, българите и Европа – мит, история, съвременност, Т. 2. Материали от научната конференция, организирана от ИЮФ, 31 октомври 2007 г., Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2008, с. 244 – 252. [Sanktsionirane na posegatelstva sreshtu fizicheskata neprikosnovenost i chestta na lichnostta v zakonodatelstvata na osmanskite sultani ot XV – XVI v. – V: Balgaria, balgarite i Evropa – mit, istoriya, savremennost, T. 2, Materiali ot nauchnata konferentsiya, organizirana ot IYuF, 31 oktombri 2007 g., Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2008, s. 244 – 252].

[Sanctioning of Encroachments on the Personal Inviolability and Honour in the Legislation of the Ottoman Sultans in the 15th – 16th Centuries. (In Bulgarian)]

42. Утраквистичните светилища, посветени на Саръ Салтък на Балканите и кодът на конфесионално съжителство. – В: „Балканите – език, история, култура“ (Материали от международната научна конференция (2007), Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2008, с. 280-290. ISBN978-954-524-636-4. [Utrakvistichnite svetilishta, posveteni na Sara Saltak na Balkanite i kodat na konfesionalno sazhitelstvo. – V: “Balkanite – ezik, istoriya, kultura” (Materiali ot mezhdunarodnata nauchna konferentsiya (2007), Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2008, s. 280-290. ISBN978-954-524-636-4].

[The Dual Sanctuaries Dedicated to Sarə Saltək on the Balkans and the Code of Confessional Co-existence. (In Bulgarian)]

43. Река Дунав – „наша“ историко-географска културна граница? – В: „България, българите и Европа – мит, история, съвременност“, Материали от научната конференция, организирана от ИЮФ, 31 октомври 2008 г. (в съавторство със Ст. Дерменджиева). Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий“, 2009, с. 479 – 497. [Reka Dunav – „nasha“ istoriko-geografska kulturna granitsa? – V: „Balgariya, balgarite i Evropa – mit, istoriya, savremennost“, Materiali ot nauchnata konferentsiya, organizirana ot IYuF, 31 oktombri 2008 g. (v saavtorstvo sas St. Dermendzhieva). Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2009, s. 479 – 497].

[The Danube – “Our” Historical-geographical Cultural Border? (In Bulgarian)]

44. Антропоними на православно население в Търново и Търновско в османски документи от XVI в., незасвидетелствани в ономастичната справочна литература – В: Състояние и проблеми на българската ономастика. Т. 9, Велико Търново, 2009, с. 85 – 106. [Antroponimi na pravoslavnoto naselenie v Tarnovo i Tarnovsko v osmanskii dokumenti ot XVI v., nezasvidetelstvani v onomastichnata spravochna literatura – V: Sastoyanie i problemi na balgarskata onomastika. T. 9, Veliko Tarnovo, 2009, s. 85 – 106].

[Anthroponyms of the East-orthodox Population in Turnovo and Region of Turnovo in the Ottoman Documents from 16th c. not certified by the onomastic studies. (In Bulgarian)]

45. Никопол в османските регистри от XVI в. – В: „България, земя на блажени...“ in memoriam professoris Iordani Andreevi. Сб. с материали от Международната конференция в памет на проф. д.и.н. Йордан Андреев. Велико Търново: Издателство „Ивис“, 2009, с. 514 – 534. ISBN 978-954-8387-55-2. [Nikopol v osmanskite registri ot XVI v. – V: „Balgariya, zemya na blazheni...“ in memoriam professoris Iordani Andreevi. Sb. s materiali ot Mezhdunarodnata konferentsiya v pamet na prof. d.i.n. Yordan Andreev. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo “Ivis”, 2009, s. 514 – 534. ISBN 978-954-8387-55-2].

[Nikopol in the Ottoman Registers of the 16th Century. (in Bulgarian)]

46. „Трансплантираният Анадол?": нови регистри данни за Османпазарска каза. – В: Балканите – език, история, култура. Т. 2. Велико Търново: Издателство „Ивис“, 2011, с. 90 – 103. ISSN 1314-4065. [„Transplantiraniyat Anadol?": novi registrovi danni za Osmanpazarska каза. – V: Balkanite – ezik, istoriya, kultura. T. 2. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo “Ivis”, 2011, s. 90 – 103. ISSN 1314-4065].

[„Anatolia Transplanted?": New Register Data about the Kaza of Osman Paza. (in Bulgarian)]

47. За комплексния анализ на приписките (начални бележки). – ВЪВ: Факти и мистификации в старите текстове. Съст. и предговор Б. Христова, Е. Узунова. София: ИК „Гутенберг“, 2011, с. 47 – 59. ISBN 978-954-617-119-1. [Za kompleksniya analiz na pripiskite (nachalni belezhki). – Vav: Fakti i mistifikatsii v starite tekstove. Sast. i predgovor B. Hristova, E. Uzunova. Sofiya: IK „Gutenberg“, 2011, s. 47 – 59. ISBN 978-954-617-119-1].

[Towards the Complex Analysis of the Marginal Notes. Introductory Notes. (In Bulgarian)]

48. Между еретичното и каноничното: павликяните в българските земи през XVI – XVII в. – В: Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време. Сборник с материали от Първа и Втора научни кръгли маси *Жеравна* 12 – 13 май 2009 г., Велико Търново 15–16 октомври 2010 г. Велико Търново: Издателство „Фабер“, 2012, с. 317 – 331, ISBN 978-954-400-721-8. [Mezhdu eretichnoto i kanonichnoto: pavlikyanite v balgarskite zemi prez XVI–XVII v. – V: Standarti na vsekidnevieto prez Srednovekovieto i Novoto vreme. Sbornik s materiali ot Parva i Vtora nauchni kragli masi Zheravna 12 – 13 May 2009 g., Veliko Tarnovo 15 – 16 oktombri 2010 g. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo “Faber”, 2012, s. 317 – 331, ISBN 978-954-400-721-8].

[Between the Heretical and the Canonical: Paulicians in the Bulgarian Lands in the 16th–17th Centuries. (in Bulgarian)]

49. In memoriam professoris Iordani Andreevi. – сп. Епохи, год. XIX (2011), кн. №1, Велико Търново, 2012, с. 9–15, ISSN 1310 – 2141. [In memoriam professoris Iordani Andreevi. – sp. Epochi, god. XIX (2011), kn. №1, Veliko Tarnovo, 2012, s. 9–15, ISSN 1310 – 2141.].

50. Балканите между християнството и исляма: антропонимия и идентичност през XVI в. – В: Сб. Межкултурен диалог и образование на Балканите и в Източна Европа. Велико Търново: Издателство „ИВИС“, 2013, с. 44 – 66. [Balkanite mezhdu hristiyanstvoto i islyama: antroponimiya i identichnost prez XVI v. – V: Sb. Mezhdukulturen dialog i obrazovanie na Balkanite i v Iztochna Evropa. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „IVIS“, 2013, s. 44 – 66].

[The Balkans between Christianity and Islam: Anthroponymy and Identity in the 16th c. (in Bulgarian)]

51. Османски документи от „Пископос калеми“ за взаимоотношенията централна – местна османска власт – православна църква. – В: Балканите – език, история, култура. Т. 3. Велико Търново: Издателство „ИВИС“, 2013, с. 82 – 91, ISSN 1314-4065. [Osmanski dokumenti ot „Piskopos kalemi“ za vzaimootnosheniyata tsentralna – mestna osmanska vlast – pravoslavna tsarkva. – V: Balkanite – ezik, istoriya, kultura. T. 3. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „IVIS“, 2013, s. 82 – 91, ISSN 1314-4065].

[Ottoman Documents from “Piskopos Kalemi” about the Relations between the Central and the Local Ottoman Authorities, and the Orthodox Church. (in Bulgarian)]

52. Балканските мостове на познание (Балканите – език, история, култура (II) – В: Балканите – език, история, култура. Т. 3. (в съавторство със Ст. Дерменджиева и Ц. Иванова) Велико Търново: Издателство „ИВИС“, 2013, с. 17–35, ISSN 1314-4065. [Balkanskite mostove na poznanie (Balkanite – ezik, istoriya, kultura (II) – V: Balkanite – ezik, istoriya, kultura. T. 3. (v saavtorstvo sas St. Dermendzhieva i Ts. Ivanova) Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „IVIS“, 2013, s. 17–35, ISSN 1314-4065].

[The Balkan Bridges of Knowledge (The Balkans – Languages, History, Culture (II). (In co-authorship) (in Bulgarian)]

53. Мистичните братства на хетеродоксните мюсюлмани в религиозния живот и конфесионални отношения в Румелия през XV – XVI в. – сп. Епохи, год. XIX (2011), кн. №2, Велико Търново, 2013, с. 201 – 236, ISSN 1310 – 2141. [Mistichnite bratstva na heterodoksnite myusyulmani v religiozniya zhivot i konfesionalni otnosheniya v Rumeliya prez XV – XVI v. – sp. Epochi, god. XIX (2011), kn. №2, Veliko Tarnovo, 2013, s. 201 – 236, ISSN 1310 – 2141].

[Mystical Brotherhoods of the Heterodox Muslims in Religious Life and Confessional Relations in Rumeli During 15th – 16th Centuries. (in Bulgarian)]

54. Еврейската общност в Никопол и Плевен – опит за съпоставително изследване (в съавторство с Младен Василев) – В: България, българите и Европа – мит, история, съвременност. Научна конференция ’28 октомври 2011 г. Т. VI, Велико Търново: Университетско издателство „Св. св. Кирил и Методий“, 2013, с. 143 – 161, ISBN 978-954-524-930-3. [Evreyskata obshtnost v Nikopol i Pleven – opit za sapostavitelno izsledvane (v saavtorstvo s Mladen Vasilev) – V: Balgariya, balgarite i Evropa – mit, istoriya, savremennost. Nauchna konferentsiya ’28 oktombri 2011 g. T. VI, Veliko Tarnovo: Universitetsko izdatelstvo „Sv. sv. Kiril i Metodiy“, 2013, s. 143 – 161, ISBN 978-954-524-930-3].

[The Jewish Community in Nikopol and Pleven – an Attempt for Comparative Study. ((In co-authorship). (in Bulgarian)]

55. Ethno-demographic Character of the Bulgarian Cities in Ottoman Registers of the 16th Century. Topoi of Urban Space: Tarnovo and Nikopol. – В: Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време. Т. 3. Сборник с материали от Интензивна програма „Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време” (Велико Търново 12 – 23 май 2013 г. / 11 – 22 май 2014 г.). Велико Търново: Издателство „Фабер”, 2014, с. 332 – 357, ISBN 978-619-00-0176-8. [Ethno-demographic Character of the Bulgarian Cities in Ottoman Registers of the 16th Century. Topoi of Urban Space: Tarnovo and Nikopol. – V: Standarti na vsekidnevieto prez Srednovekovieto i Novoto vreme. T. 3. Sbornik s materiali ot Intenzivna programa „Standarti na vsekidnevieto prez Srednovekovieto i Novoto vreme” (Veliko Tarnovo 12–23 may 2013 g. / 11–22 may 2014 g.). Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „Faber”, 2014, s. 332 – 357, ISBN 978-619-00-0176-8].

56. *Prishaltsite* (the new-comers): Social Status and Adaptation (according to Ottoman Register Data from the 16th–17th Centuries Regarding the Sancak of Nikopol) – В: Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време. Т. 3. Сборник с материали от Интензивна програма „Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време” (Велико Търново 12 – 23 май 2013 г. / 11 – 22 май 2014 г.). Велико Търново: Издателство „Фабер”, 2014, с. 410–427, ISBN 978-619-00-0176-8. [*Prishaltsite* (the new-comers): Social Status and Adaptation (according to Ottoman Register Data from the 16th – 17th Centuries Regarding the Sancak of Nikopol) – V: Standarti na vsekidnevieto prez Srednovekovieto i Novoto vreme. T. 3. Sbornik s materiali ot Intenzivna programa „Standarti na vsekidnevieto prez Srednovekovieto i Novoto vreme” (Veliko Tarnovo 12–23 may 2013 g. / 11–22 may 2014 g.). Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „Faber”, 2014, s. 410–427, ISBN 978-619-00-0176-8].

57. Топоси на градското пространство в османската документация от XVI – XVII век (на примера на Търново, Никопол и Враца). – В: Балканите – език, история, култура. Т. 4. Издателство „ИВИС”, Велико Търново, 2015, с. 39-63, ISSN 1314-4065. [Toposi na gradskoto prostranstvo v osmanskata dokumentatsiya ot XVI – XVII vek (na primera na Tarnovo, Nikopol i Vratsa). – V: Balkanite – ezik, istoriya, kultura. T. 4. Izdatelstvo „IVIS”, Veliko Tarnovo, 2015, s. 39-63, ISSN 1314-4065].

[Topoi of Urban Space in Ottoman Documents from the 16th–17th C. On the Case Studies of Tarnovo, Nikopol and Vratsa. (in Bulgarian)]

58. *Пришълците*: динамика на миграциите, социален статус и адаптация (на примера на османски регистрови данни от XVI – XVII в. относно Никополски санджак). – сп. Епохи, 2015, т. 23, бр. 1, с. 195 – 211. ISSN: 1310 – 2141 (print), ISSN: 2534 – 8418 (online). [Prishaltsite: dinamika na migratsiite, sotsialen status i adaptatsiya (na primera na osmanski registrovi dannii ot XVI – XVII v. ot nosno Nikopolski sandzhak). – sp. Epochi, 2015, t. 23, br. 1, s. 195–211. ISSN: 1310 – 2141 (print), ISSN: 2534 – 8418 (online)].

[*PRISHALTSITE* (the New-comers): Dynamics of Migrations, Social Status and Adaptation (According to Ottoman Register Data from the 16th–17th Centuries Regarding the Sancak of Nikopol). (in Bulgarian)]

59. Средновековни крепости в региона на Ловеч и Троян в османски документи от XVI век. // Великите Асеневици: Сборник с доклади от конференция, посветена на 830 години от въстанието на братята Петър и Асен, началото на Второто българско царство и обявяването на Търново за столица на България и 780 години от легитимното възобновяване на българската патриаршия. Велико Търново: Издателство „Абагар”, 2016, с. 537 – 557. ISBN 978-619-168-175-4. [Srednovekovni kreposti v regiona na Lovech i Troyan v osmanski dokumenti ot XVI vek. // Velikite Asenevtsi: Sbornik s dokladi ot konferentsiya, posvetena na 830 godini ot vastanieto na bratyata Petar i Asen, nachaloto na Vtoroto balgarsko tsarstvo i obyavyavaneto na Tarnovo za stolitsa na Balgariya i 780 godini ot legitimnoto vazobnovyavane na balgarskata patriarshiya. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „Abagar”, 2016, s. 537 – 557. ISBN 978-619-168-175-4].

[Medieval Fortresses in the Region of Lovech and Troyan in the Ottoman Documents from the 16th c. (in Bulgarian)]

60. Православни архиереи, свещеници, енорияши в османски документи от фонда „Пископос калем”. – В: Балканите – език, история, култура. Т. 5. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий”, 2017, с. 257 – 270. [Pravoslavni arhierei, sveshtenitsi, enoriashi v osmanski dokumenti ot fonda “Piskopos kalemi”. – V: Balkanite – ezik, istoriya, kultura. T. 5. Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2017, s. 257 – 270].

[Orthodox Bishops, Priests, Parishioners in Ottoman Records from the Fund “Piskopos Kalemi”. (in Bulgarian)]

61. Стопанска характеристика на Троянския регион през XVI – XVII век: традиционни поминъци и външни влияния (по данни на османски документи от периода). – Известия на Центъра за стопанско-

исторически изследвания. Т. II. Разнообразието в българското стопанско-историческо развитие. Варна, 2017, с. 264 – 287. ISSN 2534-9244. [Stopanska karakteristika na Troyanskiya region prez XVI – XVII vek: traditsionni pominatsi i vashni vliyaniya (po danni na osmanski dokumenti ot perioda). – Izvestiya na Tsentara za stopansko-istoricheski izsledvaniya. T. II. Raznoобразието v balgarskoto stopansko-istorichesko razvitie. Varna, 2017, s. 264 – 287. ISSN 2534-9244].

[Economic Characteristics of Troyan Region in the 16th – 17th Century: Traditional Livelihoods and Outside Influences (According to Ottoman Documents from that Period). (in Bulgarian)]

III. Публикации в чужбина:

62. Historical Accounts of the Halveti Shaykh Bali Efendi of Sofia in a Newly Discovered *Vita* Dating from the Nineteenth Century. – In: Islam and Christian-Muslim Relations. Great Britain, Vol. 12, № 3, July 2001, pp. 339 – 353. (co-author M. Kalicin).

63. Osmanlı İmparatorluğu'ndaki Derviş Kardeşlik Cemiyetleri ve Tarikatları ile Tıznova. – In: Türkler. Cilt, 10. Ed. K. Çiçek, S. Koca. Ankara, 2002, s. 568 – 578.

64. The Centres of Islamic Mysticism in Rumili in the Relations between Muslims and Christians during the 15th – 16th centuries. – In: Uluslararası Osmanlı ve Cumhuriyet Dönemi Türk-Bulgar İlişkileri Sempozyumu 11-13 Mayıs 2005, Eskişehir. Bildiriler kitabı, Eskişehir, 2005, s. 325 – 335.

65. The Cult of the Saints in the *Alevi* Villages of Yablanovo (Alvanlar), Malko Selo (Küçükler) and Mogilets (Veletler) in Bulgaria. – In: 2. Uluslararası Türk Kültür Evreninde Alevlik ve Bektasilik. Ankara, 2007, s. 249 – 259.

66. “The Dual Sanctuaries on the Balkans and the Confessional Co-existence between Christians and Moslems”. – International conference entitled “Sharing Sacred Space: Religion and Conflict Resolution.” – February 14–15, 2008, The Center for the Study of Democracy, Toleration and Religion (CDTR) and the Center for the Study of Human Rights (CSHR) at Columbia University, USA. (printed abstract of the report)

67. “The Danube – “Our” Northern Border” – report, presented at the 6th roundtable: “Water as the Historical Scene for the Alliance of Civilization” of the Regional Process of the 5th World Water Forum, 08-09 November, 2008, Istanbul, TURKEY (co-author S. Dermendzhieva).

IV. Предговори на тематични поредици и сборници

68. Предговор на Сб. Балканите – език, история, култура. Т. 1. Велико Търново: УИ „Св. св. Кирил и Методий”, 2008, с. 3. [Predgovor na Sb. Balkanite – ezik, istoriya, kultura. T. 1. Veliko Tarnovo: UI “Sv. sv. Kiril i Metodiy”, 2008, s. 3].

[Introduction The Balkans – Languages, History, Culture. Vol. I. (in Bulgarian)]

69. Предговор на сб. Балканите – език, история, култура. Т. 2. Велико Търново: Издателство „ИВИС”, 2011, с. 3 – 4, ISSN 1314-4065. [Predgovor na Sb. Balkanite – ezik, istoriya, kultura. T. 2. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo “IVIS”, 2011, s. 3 – 4, ISSN 1314-4065].

[Introduction The Balkans – Languages, History, Culture. Vol. II. (in Bulgarian)]

70. Предговор на Сб. Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време. Т. 1. Велико Търново: Издателство „Фабер”, 2012, с. 15 – 16. ISBN 978-954-400-721-8. [Predgovor na Sb. Standarti na vsekidnevieto prez Srednovekovieto i Novoto vreme. T. 1. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „Faber”, 2012, s. 15 – 16. ISBN 978-954-400-721-8].

[Introduction Standarts of Evrydaylife in the Middleages and in Modern Times. Vol. I. (in Bulgarian)]

71. Предговор на Сб. Балканите – език, история, култура. Т. 3. Велико Търново: Издателство „ИВИС”, 2013, с. 13–14, ISSN 1314-4065. [Predgovor na Sb. Balkanite – ezik, istoriya, kultura. T. 3. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „IVIS”, 2013, s. 13–14, ISSN 1314-4065].

[Introduction The Balkans – Languages, History, Culture. Vol. III. (in Bulgarian)]

72. Предговор на Сб. Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време. Т. 2. Велико Търново: Издателство „Фабер”, 2013, с. 15 – 22 (в съавторство с Н. Христова) ISBN 978-954-400-920-5. [Predgovor na Sb. Standarti na vsekidnevieto prez Srednovekovieto i Novoto vreme. T. 2. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „Faber”, 2013, s. 15 – 22 (v saavtorstvo s N. Hristova) ISBN 978-954-400-920-5].

[Introduction Standarts of Evrydaylife in the Middleages and in Modern Times. Vol. II. (in Bulgarian)]

73. Предговор на Сб. „Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време“, Т. 3. Издателство „Фабер”, Велико Търново, 2014, с. 21 – 25 (в съавторство с Н. Христова), ISBN 978-

619-00-0176-8. [Predgovor na Sb. „Standarti na vsakidnevieto prez Srednovekovieto i Novoto vreme”, T. 3. Izdatelstvo „Faber”, Veliko Tarnovo, 2014, s. 21 – 25 (v saavtorstvo s N. Hristova), ISBN 978-619-00-0176-8].

[Introduction Standarts of Evrydaylife in the Middleages and in Modern Times. Vol. III. (in Bulgarian)]

74. Предговор на Сб. Балканите – език, история, култура. Т. 4. Велико Търново: Издателство „ИВИС”, 2015, 13 – 25, ISSN 1314-4065 (в съавторство със Ст. Дерменджиева и Ц. Иванова). [Predgovor na Sb. Balkanite – ezik, istoriya, kultura. T. 4. Veliko Tarnovo: Izdatelstvo „IVIS”, 2015, 13 – 25, ISSN 1314-4065 (v saavtorstvo sas St. Dermendzhieva i Ts. Ivanova)].

[Introduction The Balkans – Languages, History, Culture. Vol. IV. (in Bulgarian)]

75. Предговор на сб. Мартенски студентски четения. – В: Мартенски студентски четения. Сборник с материали от Първата, Втората, Третата и Четвъртата студентски научни конференции във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, УИ „Св. св. Кирил и Методий”, В. Търново, 2015, с. 9 – 12 (в съавторство с Н. Хрисимов), ISBN 978-954-524-998-3. [Predgovor na sb. Martenski studentski cheteniya. – V: Martenski studentski cheteniya. Sbornik s materialy ot Parvata, Vtora, Treta i Chetvarta studentski nauchni konferentsii vav VTU „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, UI „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, V. Tarnovo, 2015, s. 9 – 12 (v saavtorstvo s N. Hrisimov), ISBN 978-954-524-998-3].

[Introduction March Student Readings. Vol. I. (in Bulgarian)]

76. Предговор на сб. Мартенски студентски четения. – В: Мартенски студентски четения. Сборник с материали от Пета студентска научна конференция във ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, УИ „Св. св. Кирил и Методий”, В. Търново, 2016, с. 9 – 13 (в съавторство с Н. Хрисимов), ISBN 978-619-208-050-1. [Predgovor na sb. Martenski studentski cheteniya. – V: Martenski studentski cheteniya. Sbornik s materialy ot Parvata, Vtora, Treta i Chetvarta studentski nauchni konferentsii vav VTU „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, UI „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, V. Tarnovo, 2015, s. 9 – 13 (v saavtorstvo s N. Hrisimov), ISBN 978-619-208-050-1].

[Introduction March Student Readings. Vol. II. (in Bulgarian)]

V. Рецензии, отзиви, резюмета, други.

77. Религиозната толерантност на османската власт и ислямизационният процес. – Петнадесети пролетен колоквиум „Професор д-р Пеньо Русев”. Резюмета. Ч. I. Исторически науки. 4 април 1989. В. Търново, с. 15. [Religioznata tolerantnost na osmanskata vlast i islyamizatsionniyat protses. – Petnadeseti proleten kolokvium “Profesor d-r Penyo Rusev”. Rezyumeta. Ch. I. Istoricheski nauki. 4 april 1989. V. Tarnovo, s. 15].

78. За някои аспекти на отношенията между православни духовници и католици в Османската империя през XVII в. – II Всесъюзна конференция по българистика /Дриновски четения/, 5 – 7. 02. 1991, Харков (отпечатано резюмета на доклада). [Za nyakoi aspekti na otnosheniyata mezhdu pravoslavni duhovnitsi i katolitsi v Osmanskata imperiya prez XVII v. – II Vsesayuzna konferentsiya po balgaristika / Drinovski cheteniya/, 5 – 7. 02. 1991, Harkov (otpechatano rezyumeta na doklada)].

79. Участие в: България и световната история. Издателство „Абагар”. В. Търново, 1998, съставител Й. Андреев. [Uchastie v: Bulgariya i svetovната istoriya. Izdatelstvo “Abagar”. V. Tarnovo, 1998, sastavitel Y. Andreev].

80. ВТОРА МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЯ „БАЛКАНИТЕ – ЕЗИК, ИСТОРИЯ, КУЛТУРА” (Великотърновски университет, 23 – 24 октомври 2009 г.), сп. Проглас, В. Търново, 2009 (в съавторство с Ценка Иванова). [VTORA MEZHNDUNARODNA NAUCHNA KONFERENTSIYA “BALKANITE – EZIK, ISTORIYA, KULTURA” (Velikotarnovski universitet, 23 – 24 oktomvri 2009 g.), sp. Proglas, V. Tarnovo, 2009 (v saavtorstvo s Tsenka Ivanova)].

81. БАЛКАНИТЕ – ЕЗИК, ИСТОРИЯ, КУЛТУРА. Т. 3. Велико Търново, Издателство „ИВИС”, 2013, 607 с. – сп. Балканистичен форум, кн.3/2013, с. 281 – 285. [Инд./Реф. в: ERIH PLUS]. [BALKANITE – EZIK, ISTORIYA, KULTURA. T. 3. Veliko Tarnovo, Izdatelstvo „IVIS”, 2013, 607 s. – sp. Balkanistischen forum, kn.3/2013, s. 281 – 285. [Ind./Ref. v: ERIH PLUS].

VI. Рецензии и становища като член на научно жури:

1. Рецензия на дисертационния труд на Видин Стоянов Сукарев, на тема: „ДУХОВНА КУЛТУРА И ДУШЕВНОСТ НА БЪЛГАРИНА XV – XVII век” за присъждане на образователна и научна степен „ДОКТОР”, шифър 05.03.06., София, 2009 г. [Retsenziya na disertatsionniya trud na Vidin Stoyanov Sukarev,

на тема: “DUHOVNA KULTURA I DUSHEVNOST NA BALGARINA XV – XVII vek” за prisazhdane na obrazovatelna i nauchna stepen „DOKTOR”, shifar 05.03.06., Sofiya, 2009 g.]

2. Становище относно научната продукция на доц. д-р Пламен Павлов по процедурата за избор на академичната длъжност професор по история на **Византия и средновековна история на балканските народи**, 2012 г. в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология, обявен за нуждите на Катедра „Стара и средновековна история” в ИФ на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, ДВ, бр. 22 / 16.03.2012 г. [Stanovishte odnosno nauchnata produktsiya na dots. d-r Plamen Pavlov po protsedurata za izbor na akademichnata dlazhnost profesor po istoriya na Vizantiya i srednovekovna istoriya na balkanskite narodi, 2012 g. v oblast na visse obrazovanie 2. Humanitarni nauki, profesionalno napravlenie 2.2. Istoria i arheologiya, obyaven za nuzhdite na Katedra „Stara i srednovekovna istoriya” v IF na VTU „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, DV, br. 22 / 16.03.2012 g.]

3. Рецензия на дисертационния труд на Атанаска Иванова Стамболийска на тема: „ЦЪРКОВНИЯТ ЖИВОТ ВЪВ ВИДИН И ВИДИНСКИЯ САНДЖАК ПРЕЗ XV – XIX ВЕК”, за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, Научна област: 2. Хуманитарни науки, Професионално направление 2.2. История и археология, Научна специалност: 05.03.06. История на България (История на българските земи XV – XVII в.), ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, Исторически факултет, Катедра „Стара и средновековна история”, Велико Търново. Председател на научното жури. 8. 09. 2013 г. [Retsenziya na disertatsionniya trud na Atanaska Ivanova Stamboliyska na tema: „TSARKOVNIYAT ZHIVOT VAV VIDIN I VIDINSKIYA SANDZHAK PREZ XV–XIX VEK”, za prisazhdane na obrazovatelna i nauchna stepen „doktor”, Nauchna oblast: 2. Humanitarni nauki, Profesionalno napravlenie 2.2. Istoriya i arheologiya, Nauchna spetsialnost: 05.03.06 Istoriya na Bulgariya (Istoriya na balgarskite zemi XV – XVII v.), VTU „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, Istoricheski fakultet, Katedra „Stara i srednovekovna istoriya”, Veliko Tarnovo. Predsedatel na nauchnoto zhuri. 8. 09. 2013 g.]

4. Становище относно дисертационния труд на Цветан Йорданов Радулов на тема: „ХИГИЕНАТА В ОСМАНСКАТА ИМПЕРИЯ XVI – XVIII В. ХРИСТИЯНСКИЯТ ПОГЛЕД” за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, професионално направление 2.2. История и археология, СУ „Св. Климент Охридски”, Исторически факултет, катедра „История на Византия и балканските народи”, София, 29. 04. 2014 г. [Stanovishte odnosno disertatsionniya trud na Tsvetan Yordanov Radulov na tema: „HIGIENATA V OSMANSKATA IMPERIYA XVI – XVIII V. HRISTIYANSKIYAT POGLED” za prisazhdane na obrazovatelna i nauchna stepen „doktor”, profesionalno napravlenie 2.2. Istoriya i arheologiya, SU „Sv. Kliment Ohridski”, Istoricheski fakultet, katedra „Istoriya na Vizantiya i balkanskite narodi”, Sofia, 29. 04. 2014 g.]

5. Становище относно научната продукция на гл. ас. д-р Гергана Георгиева по процедура за избор на доцент в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.2. История и археология, научна специалност: История на България (История на българските земи XV – XVII век), обявен за нуждите на катедра „Стара и средновековна история” в ИФ на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, ДВ, бр. 26/21.03.2014 г., 27.07.2014 г. [Stanovishte odnosno nauchnata produktsiya na gl. as. d-r Gergana Georgieva po protsedura za izbor na dotsent v oblast na visse obrazovanie 2. Humanitarni nauki, profesionalno napravlenie 2.2. Istoriya i arheologiya, nauchna spetsialnost: Istoriya na Bulgariya (Istoriya na balgarskite zemi XV – XVII vek), obyaven za nuzhdite na katedra „Stara i srednovekovna istoriya” v IF na VTU „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, DV, br. 26/21.03.2014 g., 27.07.2014 g.]

6. Становище относно дисертационния труд на Жулиета Василева Гюлева на тема: „ГРАДЪТ В БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ ОТ КРАЯ НА XIV ДО КРАЯ НА XVII В. ПО АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ДАННИ (СИЛИСТРЕНСКИ, НИКОПОЛСКИ И ВИДИНСКИ САНДЖАК)”, за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, професионално направление 2.2. *История и археология*, научна специалност: 05.03.12. *Археология* (Средновековна българска археология), ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, Исторически факултет, катедра „Археология”, Велико Търново, 01. 09. 2014 г. [Stanovishte odnosno disertatsionniya trud na Zhulieta Vasileva Gyuleva na tema: „GRADAT V BALGARSKITE ZEMI OT KRAYA NA XIV DO KRAYA NA XVII V. PO ARHEOLOGICHESKI DANNI (SILISTRENSKI, NIKOPOLSKI I VIDINSKI SANDZHAK)”, za prisazhdane na obrazovatelna i nauchna stepen „doktor”, profesionalno napravlenie 2.2. Istoriya i arheologiya, nauchna spetsialnost: 05.03.12. Arheologiya (Srednovekovna balgarska arheologiya), VTU „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, Istoricheski fakultet, katedra „Arheologiya”, Veliko Tarnovo, 01. 09. 2014 g.]

7. Становище за дисертационния труд на Невена Стилиянова Неделчева на тема: „КОНФЕСИОНАЛНИ ОБЩНОСТИ И КУЛТОВ ЖИВОТ В ГЕРЛОВО И ТОЗЛУКА ПРЕЗ XV – XVIII ВЕК”, за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, Научна област: 2. Хуманитарни науки, Професионално направление 2.2. История и археология, Научна специалност: 05.03.06. История на България (История на българските земи XV – XVII в.), ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, Исторически факултет, катедра „Стара и средновековна история”, Велико Търново, 19.05.2016 г. [Stanovishte za disertatsionniya trud na Nevena Stiliyanova Nedelcheva na tema: „KONFESIONALNI OBSHTNOSTI I KULTOV ZHIVOT V GERLOVO I TOZLUKA PREZ XV – XVIII VEK”, za prisazhdane na obrazovatelna i nauchna stepen „doktor”, Nauchna oblast: 2. Humanitarni nauki, Profesionalno napravlenie 2.2. Istoriya i arheologiya, Nauchna spetsialnost: 05.03.06 Istoriya na Bulgariya (Istoriya na balgarskite zemi XV – XVII v.), VTU „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, Istoricheski fakultet, katedra „Stara i srednovekovna istoria”, Veliko Tarnovo, 19.05.2016 g.]

8. Рецензия за дисертационния труд на Хатче Тахирова Кедова на тема: „Руско-турски отношения 80-те години на XVII – началото на XVIII век”, за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, Научна област: 2. Хуманитарни науки, Професионално направление 2.2. История и археология, Научна специалност: 05.03.04. Нова и Най-нова обща история (История на Русия), ВТУ „Св. св. Кирил и Методий”, Исторически факултет, катедра „Нова и Най-нова обща история”, В. Търново, 20.05.2016 г. Председател на научното жури. [Retenziya za disertatsionniya trud na Hache Tahirova Kedova na tema: „Rusko-turski otnosheniya 80-te godini na XVII – nachaloto na XVIII vek”, za prisazhdane na obrazovatelna i nauchna stepen „doktor”, Nauchna oblast: 2. Humanitarni nauki, Profesionalno napravlenie 2.2. Istoriya i arheologiya, Nauchna spetsialnost: 05.03.04. Nova i Nay-nova obshta istoriya (Istoriya na Rusia), VTU „Sv. sv. Kiril i Metodiy”, Istoricheski fakultet, katedra „Nova i Nay-nova obshta istoriya”, V. Tarnovo, 20.05.2016 g. Predsedatel na nauchnoto zhuri.]

VII. Студии, статии, преводи на османски документи, рецензии и отзиви под печат

82. Ислям и християнство в Севлиево (Серви/Селви) в османската документация от XVI–XVIII в. (За някои спорни въпроси относно ранната история на града). – В: Севлиево и Севлиевския край. Изследвания, материали и документи. Т. 4 (22 с.). [Islamy i hristiyanstvo v Sevlievo (Servi/Selvi) v osmanskata dokumentatsiya ot XVI – XVIII v. (Za nyakoi sporni vaprosi odnosno rannata istoriya na grada). – V: Sevlievo i Sevlievskiya kray. Izsledvaniya, materialy i dokumenty. T. 4 (22 s.).]

[Islam and Christianity in Sevlievo (*Servi/Selvi*) in the Ottoman Documentation from the 16th– 18th Centuries (About Some Controversial Questions Concerning the Early History of the City).]

83. Спорове между католици и православни в Сараево през XVII в. в османски документи от „Пископос калеми“ (към конфесионалната история на Босна преди и след османското завоевание) – В: Юбилеен сборник в чест на 60-годишнината на проф. д.и.н. Иван Тютюнджиев (34 с.). [Sporove mezhdru katolitsi i pravoslavni v Saraevo prez XVII v. v osmanski dokumenti ot „Piskopos kalemi” (kam konfesionalnata istoriya na Bosna predi i sled osmanskoto zavoevanie) – V: Yubileen sbornik v chest na 60-godishninata na prof. d.i.n. Ivan Tyutyundzhiev (34 s.).]

[Disputes between Catholics and Orthodox Christians in Sarajevo during the 17th c. in the Ottoman-turkish Documents of “Puskos Kalemi” (Concerning the Confessional History of Bosnia before and after the Ottoman Conquest)]

84. Троян и Троянско в османската документация от XV – XVII век (Селищна мрежа, демографски и етнодемографски облик на населението, православие и ислям, антропонимия и стопанска характеристика). – В: Юбилеен сборник послучай 150 години от основаването на гр. Троян. (80 с.). [Trojan i Troyansko v osmanskata dokumentatsiya ot XV – XVII vek (Selishtna mrezha, demografski i etnodemografski oblik na naselenieto, pravoslavie i islyam, antroponimiya i stopanska harakteristika). – V: Yubileen sbornik posluchay 150 godini ot osnovavaneto na gr. Troyan. (80 s.).]

[Trojan and Trojan Region in the Ottoman Documents of the 15th – 17th Centuries (Settlement Network, Demographic and Ethno-Demographic Outlook of the Population, Orthodoxy and Islam, Anthroponymy and Economic Characteristics)]

85. Османски извори за Севлиево и Севлиевско (превод на откъси от муфасал дефтери от 1516/17, 1613/14 и тапу тахир дефтери за събиране на данъците авариз-и диванийе и текялиф-и йорфийе от

1641/1642–1646 г.) – В: Сборник с османски документи за Севлиево и Севлиевско. (128 с.). [Osmanski izvori za Sevlievo i Sevlievsko (prevod na otkasi ot mufassal defteri ot 1516/17, 1613/14 i tapu tahrir defteri za sabirane na danatsite avariz-i divaniye i tekyalif-i yorfiye ot 1641/1642–1646 g.) – V: Sbornik s osmanski dokumenti za Sevlievo i Sevlievsko. (128 s.)].

[Ottoman Sources about Sevlievo and the Sevlievo Region (a Translation of Parts of the *Mufasal Defters* from 1516/17, 1613/14 and *Tapu Tahrir Defters* of the Collection of the Taxes *Avaris-i Divaniye* and *Tekyalif-i Yorfiye* from 1641/1642–1646)]

86. Наказания и санкции, налагани на православни свещеници и енориаши на Балканите през XVII – XVIII век (по османски документален материал). – В: Сборник с материали от Шестата международна конференция “Балканите – език, история, култура”, 26 – 28 октомври 2017 г., Велико Търново (24 с.). [Nakazaniya i sanktsii, nalagani na pravoslavni sveshtenitsi i enoriashi na Balkanite prez XVII – XVIII vek (po osmanski dokumentalen material). – V: Sbornik s materialii ot Shestata mezhdunarodna konferentsiya “Balkanite – ezik, istoriya, kultura”, 26 – 28 oktombri 2017 g., Veliko Tarnovo (24 s.)].

[Penalties and Sanctions Imposed upon Orthodox Priests and Parishioners in the Balkans during the 17th – 18th Centuries (on Ottoman Documentary Material)]

87. **Рецензия на:** Из живота на европейските провинции на Османската империя през XV – XIX век. Сборник изследвания в памет на проф. д.и.н. Елена Грозданова. Съст. и редакция Ст. Първева, О. Тодорова. София: ИК „Гутенберг”, 2016, 731 с. – сп. Епохи, 2017, Т. 25, бр. 2. [**Retseziya na:** Iz zhivota na evropeyskite provintsii na Osmanskata imperiya prez XV–XIX vek. Sbornik izsledvaniya v pamet na prof. d.i.n. Elena Grozdanova. Sast. i redaksiya St. Parveva, O. Todorova. Sofiya: IK “Gutenberg”, 2016, 731 s. – sp. Epochi, 2017, T. 25, br. 2].

[**Review of:** Glimpses into the Life of the European Provinces of the Ottoman Empire, 15th to 19th Century. A Collection of Studies in Memoriam of Prof. DSC Elena Grozdanova. Ed. by St. Parveva and O. Todorova. (in Bulgarian)].

88. Вера Мутафчиева – явление в българската наука. – В: Епохи, под печат. (40 с.) [Vera Mutafchieva – yavlenie v balgarskata nauka. – V: Epochi, pod pechat. (40 s.)].

[Vera Mutafchieva – a Phenomenon in the Bulgarian Science. (in Bulgarian)]

VIII. Непубликувани статии, студии.

89. Селищен и етнодемографски облик на Османпазарска каза в османски документи от XV – XVIII в. – статия, четена като доклад на Националната научна конференция „Град Омуртаг и Омуртагския край”, юни 2008 г., гр. Омуртаг. (24 с.). [Selishten i etnodemografski oblik na Osmanpazarska каза v osmanski dokumenti ot XV – XVIII v. – statiya, chetena kato doklad na Natsionalnata nauchna konferentsiya „Grad Omurtag i Omurtagskiya kray”, yuni 2008 g., gr. Omurtag. (24 s.)].

90. Антропонимични данни за павликяните в Северна България в османски документи от XVI в. – четена като доклад на международната научна конференция „Проблеми на балканското и славянското езиковедие”, 14 – 15 ноември 2008 г., Велико Търново. (16 с.). [Antroponimichni dannii za pavlikyanite v Severna Balgariya v osmanski dokumenti ot XVI v. – chetena kato doklad na mezhdunarodnata nauchna konferentsiya „Problemi na balkanskoto i slavyanskoto ezikoznanie”, 14 – 15 noemvri 2008 g., Veliko Tarnovo. (16 s.)].

91. Болести и лечебни практики сред павликяните. – четена като доклад на Третата между-университетска кръгла маса „Стандарти на всекидневието през Средновековието и Новото време” с участие на студенти, докторанти и преподаватели от ВТУ „Св. св. Кирил и Методий” и СУ „Св. Кл. Охридски”, 1 – 3 юни 2011 г. (14 с.). [Bolesti i lechebni praktiki sred pavlikyanite. – chetena kato doklad na Tretata mezhduuniversitetska kragla masa „Standarti na vsekidneviето prez Srednovekovieto i Novoto vreme” s uchastie na studenti, doktoranti i prepodavатели ot VTU „Sv. sv. Kiril i Metodiy” i SU „Sv. Kl. Ohridski”, 1 – 3 yuni 2011 g. (14 s.)].

92. Утраквистичните светилища на Балканите – споделени или не? – четена като доклад на научна кръгла маса/семинар „Споделени места на Балканите”, 15 декември 2012 г., Велико Търново (14 с.). [Utrakvistichnite svetilishta na Balkanite – spodeleni ili ne? – chetena kato doklad na nauchna kragla masa/seminar „Spodeleni mesta na Balkanite”, 15 dekemvri 2012 g., Veliko Tarnovo (14 s.)].

93. Конверсия, идентичност и всекидневие на Балканите през XVI в. – между християнството и исляма. – четена като доклад на научната кръгла маса „Религия и всекидневие на Балканите“, 11

декември 2014 г., Велико Търново (18 с.). [Konversiya, identichnost i vsekidnevie na Balkanite prez XVI v. – mezhdu hristiyanstvoto i islyama. – chetena kato doklad na nauchnata kragla masa „Religiya i vsekidnevie na Balkanite“, 11 dekemvri 2014 g., Veliko Tarnovo (18 s.)].

94. Привилегировани или не: дербенджийски селища в Търновска и Османпазарска каза през XVI – XVII в. (25 с.). [Privilegiovani ili ne: derbendzhiyski selishta v Tarnovska i Osmanpazarska kaza prez XVI – XVII v. (25 s.)].

95. „Системата на миллетите – мит или реалност в османската документация от XVI – XVIII в.“ – четена като доклад на Юбилейната международна научна конференция „50 години Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“, 10 май 2013 г. [„Sistemata na milletite – mit ili realnost v osmanskata dokumentatsiya ot XVI – XVIII v.“ – chetena kato doklad na Yubileynata mezhdunarodna nauchna konferentsiya „50 godini Velikotarnovski universitet „Sv. sv. Kiril i Metodiy“, 10 May 2013 g.]].